

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Illvstrivm Virorum Epistolae, Hebraicae, Graecae et Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra aetate doctissimum diuersis temporibus missae

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Ad Alexandrum VI. pontificem maximum, [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270838)

CAPNIONIS ORATIO
AD ALEXANDRVM VI. PONTI
FICEM MAXIMVM, PROPHI
LIPPO BAVARIAE DVCE

Palatino Rheni, Sacri Romani Imperii Electore,
Ioannis Reuchlin Phorcensis LL. Doctoris
Oratio, VII. Idus Sextiles. Anno Salu
tis M. IID. Romæ.

REATISSIMA VICIS TVAE SORS
illa, Pontifex Maxime Alexander & sublimis,
augustaq; sedes ea, in quam non hominum tan
tum uotis, uerum etiam Dei summi nutu caeli
& diuina prouidentia uocatus atq; locatus, non
temere illapsus es, iterum atq; iterum optime
de te, ac de insigni liberalitatis tuae clemētia sperare me facit. Neq;
enim aliter arbitrari quēq; fas est, nec secus in omnium opinione
uersari oportet, q̄ q; te talem ingenua pietate patrem patriæ miti
simum praefecerit is qui ait, Discite a me, quia mitis sum. Et post
multiplicata sapius non seueritatis, sed amoris promissa Petro pra
decessori tuo Sanctissimum hoc tribunal, & haec tua foelicia pascu
a commendauit. Qui cum esset uerissimus rerum aestimator deus, be
atos esse mites ipsos testabat, quibus terrae pollicitus est possessionē.
Quanto igitur maiori te uoluit pollere Christus non humanitate
tantum, quam uulgo habent, sed etiam praeter ceteros nobilitate
mansuetudinis & naturae clementia, qui tuis istis clauibus spiritali
bus, atq; caelestibus, non solum aliquantulam terrae glebam, uerum
& uniuersum hoc orbis terrarum spacium contulit. Quo sacro mu
nere te Pontificem animarum sui similem constituit, ut saucias me
tes a uulnere liberes, infundendo non acetum sed oleum, ut mem
bra sanes unguendo non abscindendo, ut patrem te praebes non ui
etricum, haec qua mente a me dicantur, quippe optima, Sanctissime
Praesul etiam atq; etiam rogo q̄ indulgentissime audias. Filium se
tuum Illustrissimus ille Philippus Bauariae dux, Sacri Romani Im
perii princeps Elector, & semper fuisse gaudet, & nunc quoq; confi
te esse, qui amplissimum Sanctitati tuae honorem, deuotissimam
reuerentiam, pietatem maximam, dilectionem praecipuam uel po

ROMÆ HABITATI. SECUNDVS

tius amorem in terris summum debeat, & ut sibi uisum est diligentissime præstiterit. Tute rursus illi patrem esse, cum alias diuino oraculo, tum etiam sæpe, multumq; per tuas apostolicas literas ostendisti. Fœlix uinculum, beata necessitudo, fortunata utrinq; connexio, patris & filii. Latatus es non dubito sæpe, talé & tā præstantem in patria potestate habere te filium, tam nobili prosapia, & ex regum regibus ortum, tam infractum uiribus, tam potentem suis copiis, tam gratiosum suffragiis aliorum, tanta frequentia stipatum & amicorum & sociorum. Cuius posset aliquando tua sanctitas in aduersis & calamitosis casibus, Vt sunt humanæ omnes facile mutabiles, comodiissime frui auxilio. In prosperis autem honesto p̄ tua dignitate obsequio uti ad ecclesiæ catholicæ nō tantū decorem & magnos apparatus, sed etiam ad necessitatem & ad futuros euentus. Latatus & ille & o quoties exultando lætatus tam propitium se habere Sedis Apostolicæ patrem, nihil nisi Pontificem Maximum Alexandrum prospere diu, & fœliciter uiuere optabat, sese tuo foueri sinu, hære amplexibus, ac paternæ pietatis oscula & benedictionem expectare putabat, ut officiosus, ut gratus, ut tali, tantoq; patre dignus filius. Constituit se cum, & Cōs. nobis sæpe aperuit, hoc se in sanctam tuam sedem esse animo, sic mentem suam in amorem & ministerium tui destinasse, ut siquando eius opera siue ope foret seu consilio studio, fide, aut uiribus opus, cum omni suorum caterua, & exercit⁹ multitudine, cum clientibus uicinis, tribulibus, cum totius suæ prosapiæ, amicorum & necessariorum frequentia tibi tuæq; sedi assisteret, omnibus rebus & fortunis suis opitularetur, & corpore ipse propugnaret. Sed in tanto pietatis nexu, in tam firma Philippi de tua clementia opinione atq; spe omnis erga se beneuolentiæ tuæ, subito irrepsit diaboli coluber, quietis turbator, & autor mendacii, qui ferre non poterat tam præclaros, & Reipub. christianæ tam utiles in uicem affectus patris atq; filii. Emerfit enim unus aliquis minutus Monachus (si tam sancto monachi nomine uocari fas est) qui molestis & importunis (ut aiunt) clamoribus & composita tragœdia, & ficta lamentatione, sanctissimam tuam mansuetudinem, a solita in principes clementia ad inauditam austeritatem traduxit. Vtq; breui recenseam quo ex fonte tartarea hæc flumina, Styx illa & ardens phlegethon emanauerint. Est intra merum imperium ac ditio

CAPNIONIS ORATIO

nem inclyti Philippi Cœnobium, quod lingua germanorum VVilfenburg appellatur, id diuturno tractu tēporis de monachis bonis peruersum fuerat in fratres non bonos. Qui male instituta uita & pessimis moribus imbuti, & exemptiōis cuiusdam nescio qua libertate freti cuncta pene prodegerant, in tantum ut latrunculorum, q̄ militiam induissent. Eas iurias immo miseras sacro loco infictas diutius æquis oculis uidere non potuit Illustrissimus Bauariae dux quondam Fridericus diuus huius Philippi principis mei & patrius & legitimus in imperio tutor. Quin & iusticiæ & religionis amore commotus, adhibuit constantem sollicitudinem, uehementem diligentiam, indefessos labores, & immensos ærarii sui sumptus supra ducenta millia florenorum ad idem monasterium ab interitu uendicandum, & ab intolerabili pernicie ad salubriorem integritatem restaurandum. Fœliciter acta res est, inuitis etiam dissipatoribus, & deuastatio reparata est, & cura loci excellentissimo principi Philippo electori, cuius res nunc geritur agnata est. Is patriui sui uestigia imitans, q̄ defunctus struxit, hæres conseruauit, & ita cōseruauit Beatisime Pontifex, ut Henricum priorem Abbatem, illum litigiosum & singulari audacia hominem, ab hostibus & ingruentibus periculis non sine incredibili suo impendio defenderit, & ad proxima tempora locum sacrum oportunissime tutatus sit, quousq̄ uiru stādem ingratitude et confidentia quorundam monachorum erupit. Qui ut uageretur licentius, & sub honestiori uocabulo extra monasterium degerent foris maluerunt obliuiscere fratrum annonam q̄ domi nocturnis diurnisq̄ cantibus deo seruire, atq̄ ut sibi eam licentiam in longius protraherent, putabant sibi non satis fore si uicinis tantum odio essent, nisi etiam & principem suum & defensorem calumniis lacefferent. Itaq̄ rem mēdacijs & ut acceperimus periurijs plenissimam, & ante hac omnibus seculis inauditam apud excellentissimum tuæ sanctitatis tribunal ausi sunt, ut dicerēt iusticiam sibi de Philippo duce integerrimo negatam fuisse, & q̄ nemo cōtra Patinum iusticiam consequi possit. Deinde (ut fertur) super nescio quibus prædijs ac censibus prophaniq̄ causis, auditorem sibi a tua beatitudine per calumniam impetrarunt. Is quidem auditor ignoramus quo calore, sed tamen nimis, ut uidetur, inconsiderate istum tuum tam dilectum & nobilem filium non tantum imperii Roma

ROMÆ HABITA. LIB. SECVND.

ni superillustrem & consularem principem, uerum etiam imperatoris electorem & alioquin dictatorem regni, in causis manifeste prophanis clam urgere & ad sua subsellia trahere ausus est, nullo rerum aut dignitatis discrimine habito. Quid multis processit ille, uel ut uerius dicam, prolapsus est repente nimium, & supra quod expediebat accelerate ad excommunicationem honoratissimi & inuictissimi ducis. Eo non dum audito, neque defenso, in non mediocrem tam generosam tamque nobilis Bauarorum familiae & nominis ignominiam. Quae cum ita sint, Alexander Maxime Pontifex, non dico abste quem paterna clementia non sinit esse crudelem, sed per tuos qui se mandatam a sanctitate tua iurisdictionem habere gloriantur, praesumpta, & praeter aequum ac bonum adeo praecipitata, impulsu magis arrogandae autoritatis quam inquirendae ueritatis amore, ut in omnium fere gentium, maxime autem totius Germanicae nationis conspectum, multo prius, quam ad moderatissimas principis mei aures deuenierint. Tamen ab officio amantissimi filii Philippus non recedit. Sed apud te indulgentissimum patrem suum, etiam si quid imprudenti erratum accidisset, saltem locum aliquem restare sperat & ueniae & gratiae, quo magis uirtuti consolatur illustrissimorum principum, quam uagantium fraterculorum audaciae. Ad illud obtinendum tria sunt, quae nos in hac causa, quod optamus, non frustra sperare faciunt, aduersariorum temeritas, & iudicii rigor, & amplissimi principis innocentia. De quibus quod breuissime dicendum mihi est, ne tuas benignas aures male offendere uidear. Quid non temere putamus eos, litem, contentiones, & iurgia quaerere, qui conuentiones maiorum & ueterum instituta & regni pacem inturbant, alienis & externis suffragiis confisi, quibus de uita, de fortunis, de fama, de quibuscumque periculis, facile possit contingere domestica subsidia, & ea auxilia, quae praesto sint, & ad manum. Aut quae nam est probabilis ratio, foris quaerere, quod domi habeas. Num distat a friuola pertinacia trahere uicinum trans alpes, per Apennini pruinam atque niues in causa, quam te cum intra decimum miliarium consequi possis, inter ipsos inquam pene domesticos parietes. Quid a temeritate abest, sine uenia irritare patrem, uexare patrum, obliuisci beneficiorum, exacerbare defensorem, ausu & audacia uiolare & euertere diuina & humana omnia. Dabis mihi ueniam

CAPNIONIS ORATIO

Maxime Alexander oranti contra perfidos pro fidei, pro pietatis autore, contra impios, pro beneficio cōtra ingratos, & quod potissimum est, pro tuæ sanctitatis nobili filio, contra degenerem & subdititium partum, contra eos qui tua paterna erga filios sollicitudine abutūtur, quasi tua sanctissima sedes illis uideatur esse belli seminarium, ac non potius concordiae fomentum. Nam si pacem quæ discidium mallet, si præferrent monasticum ordinem cauponibus & tabernis, si statum monasterii plus optarent, quàm ruinam, iandudum cuiuslibet etiam quæstionis finem apud patrios iudices non modo affecuti, sed & consecuti fuissent. Sed o impudentiam, negata inquit nobis iustitia fuit, scilicet ostendant ante fuisse uel aliquam supplicationem principi oblatam, producant ullam citationem. Quis hoc homo stolidus crederet, sub tali orbis terrarum domino & gloriosissimis istis regni proceribus in tam foelici & pacato imperio negari iustitiam? quæ sola radix est pacis, & firmamentum quietis, habent Germani iustum regem & solidas leges, quibus uniuersi municipes regni, omnia urbana sua, cuncta rustica prædia, sedes, focos, annonas, aras, libertatem, uitam, denique omnem ab iniuria possint defendere. An putas Philippum illum tuum, qui suapte natura iustitiæ grauissimus cultor est, uoluisse refragari æquitati, aut iustitiæ competentis qui iuris constitutioni & legibus ferendis ante, ac iam pridem in Romani imperii publicis comitiis in Vangionibus, atque sæpe alias non ut dux palatinus interfuit modo, uerum etiam ut cōsul regni & è numero electorum secularium summus, egregie præfuit, & tabulas legum ipse primus post Archiepiscopos obsignauit, quo certe singularissimus iustitiæ cultor ostenditur. Mendacis igitur & periurii sponcione fallaces monachi contra uobilissimum filium tuum calumniati sunt, iustitiam sibi fuisse denegatam. Testes sunt regiae maiestatis literæ Romam missæ, quibus causa remitti postulabatur, testis & Regale interdictum monachis, ut patrias sanctiones in causis prophanis imitarentur, promulgatum. Quæ omnia ab aduersariis contempta sunt. At uide quid non ausint contemneré, qui se ad periurium obtulerint, qui restauratorem eius loci & cōseruatoré, & patrē atque patronū uenia non obrenta inuitū, extra territorium in ius traxerint, in causis & negociis secularibus & feudalibus regni cōtra senatus consulta, contra leges impii & p̄ter decreta maiorū. De temeritate igitur aduersariorū hactenus fortasse multa nimis.

ROMÆ HABITA. LIB. SECVND.

Nunc me de rigore iudicii aliquanto breuius dicentem benigne (ut omnia soles) & q̄ patientissime audias. Non enim beatitudinis tuæ rectissimum in administranda iustitia propositum uituperio, nec auctoritatem minuo, nec bonitatem animi tui non laudo, quod monachorum tametsi fictos, tamen crebros & importunos clamores exaudisti. quod preces eorum quantumcunq; captiosas & periuriis fundatas recepisti. Nemo enim nisi sub specie ueritatis fallitur, quod deniq; propter innumerabilium negotiorum tuorum inundationē causam auditori demandasti. Nec rursus tam promptam auditoris obedientiam possum, aut si possem, nolo reprehendere. Fecit fortasse in suscipiendo quod officium postulabat. Sed eius tamen erat imitari prudentiam tuam, æmulari sanctissimos mores tuos, & non esse negligentior omnium rerum indagatorem qui sit mandararius, q̄ tu solitus es, qui mandasti cuncta rimari oportebat ante, q̄ ad tam graues censuras descendisses, priusq; tot offendicula, tot scandala tanto populo, & tam latæ plebi obiiceret, aut tot prouincias in unius principis contēptu exacerbaret. Vñ facile concitati uulgi aduersus clerum seditio aliqua imminere queat. Cūq; in supplicatione porrecta legisset monachum impii uassallū, a rege Romanorū tpalia recipientem, & (ut tenore ipsius supplicatōnis utar) a clementissimis orthodoxæ fidei cultoribus, impatoribus, & regibus una cum tpalium abundantia magnifice ditatum (talia nanq; sua uerba fuere) sup castris, uineis, uillis, pratis, iudiciis, & iurisdictionibus secularibus, cū inclyto Romani impii duce in iudicio uelle contēdere, tū ut de duobus gladiis neuter alterū despiceret instar Pelagii papæ rēdisse decuit. Mi frater si q̄sq; clericus siue inferioris seu potioris grad⁹ existat, & cōtra laicā psonā suas dirigat actiōes, ille modis oībus nō alibi q̄ apd̄ puinciæ iudicē, negociū suū distur⁹ occurrat. Quia v̄o monach⁹ es. Augustinū monachorū parentē ignorare nō debes, qm̄ ait, p iura regū possident possessiōes & iure hūano dī hac uilla ē mea, regē ergo reuerere & sceptrū ei⁹ pri⁹ implora. Talis exhortatio prudētis auditoris fuisset & pacis amica & magis canonica. At uel nomen ipsum illustrissimi ducis palatini, in tanto imperii fastigio & imperialis electionis culmine locati, ad æquitate aliq̄, aut nōnullā maturitatem inducere potuisset auditorem tuum, ad ingrendum diligentius & considerandum quis esset.

CAPNIONIS ORATIO

aduersus quem isti Minuti fraterculi dimicarent, cuius famam late-
 rarent, cui molirentur insidias, sic enim reperisset agi de autorita-
 te, de nomine, de fama excellentissimi Præsidis prouinciarum Ro-
 mani Imperii, qui secundum Iustiniani constitutionem de defenso-
 ribus latam, iudex iudicum potius uidebitur esse, & ex hoc honesti-
 or præcedentium apparere. Vnde senatus consulto cautum extat,
 ut de his qui prouincias regunt parcissime ius dicatur, Nec enim id
 nunc urgeo, quod in ius uocari non oporteat, neque consulem, neque
 præfectum, neque prætorem, neque proconsulem, neque ceteros magi-
 stratus, qui imperium habent Vlpiano autore. Sed tantum ut par-
 cissime ius dicatur æquitate seruata semper in humaniorem par-
 tem declinando, secundum quod personas & causas, loca, & tempo-
 ra uideas postulare. Potissimum uero exitus rerum animo metia-
 mur oportet, cum non huius, aut illius hominis uersetur periculum
 sed plurimorum corporibus strages immineat. Tunc enim diui Au-
 gustini sententia, detrahendum est seueritati, ut maioribus malis sa-
 nandis caritas sincera subueniat, maxime cum ille corripitur, qui
 habet sociam multitudinem. Et non id solum, sed etiam cui & in
 quem innumerabiles populi lege regia, omne suum imperium, &
 omnem potestatem contulerunt, qui tam latas prouincias habitat
 Bauariæ, Sueuiæ, tractusque Rheni ultro citroque. Vnde & Palatinus
 Rheni cognominatur. Fuit igitur fuit auditoris tui officium ad imi-
 tationem naturæ & prius & sapius tonare, quæ sua fulmina iaceret, an-
 te benignis uotis instare, ante hortari, ante monere, si non legato,
 at nuncio, quæ talem Principem & superillustrem ducem ab ecclesia
 catholica eiceret, quem ea ipsa in periculis defensorem & adiuto-
 rem expectat, ante quæ a clero segregasset eum, qui cleri autor & pa-
 tronus est. Cuius patrimonio clerus uiuit atque nutritur, a quo ipso
 & a cuius maioribus innumera clericorum beneficia fundata & do-
 tata sunt. Quorum annuæ pensiones si consylerentur, magnificum
 aliquem principatum excelleret, qua opum multitudine caren-
 dum hactenus est Palatino, ut sacerdotes non esuriant, immo ut
 splendide uiuant, tamen auditoris tui rigore factum est, ut a sacerdo-
 tum ceremoniis, ipse beneficiorum collator & patronus cogatur ab-
 stinere. Multo fuisse æquius causam omnem ad tuam Sanctissi-
 mam prouidentiam retulisse, cui Philippus plane notior est:

ROMÆ HABITA. LIB. SECVND.

Scio quæ tua est circumspecta sagacitas, non illum tam facile abieciſes, quem agnosceres in tanta dignitate honoris, in tā illustri sublimitate officii constitutum, qui summus in regno consul, solus uacante imperio curator, prouisor & interrex, & quod omnium maius est etiam ipsius imperatoris in quibusdam controuersis certus iudex, & futuri regis elector existit. Omitto quod sit in clyta progenie natus ex latissimorum regnorum regibus. Cui auus paternus Romanorum rex fuit diuus Rupertus. At uero maternus auus religioni deuotissimus Allobrogum dux Amedeus defunctæ coniuge ob uitæ integritatem quondam in papam Fœlicem electus. Præterea Rupertii proauus fuit Ludouici Romanorum regis frater germanus. Sic præclarissimam huius Philippi profapiam citius ueneraberis quam contempnas. Habet octo quoque eleganti corpore filios, & speratæ in dolis, qui maiorum suorum prosperis successibus & propria uirtute freti, uenient non humili dignitatis gradu amplificandi, hunc talem non aliquis cuiuslibet bubulco præferat, hunc tam concito motu, & tam leuiter quisquam excommunicet præsertim absentem & coram tua sanctitate per nuncium rationem absentiae suæ ostendentem. Primum quod cum causa sit prophana & monasterium ab imperatore sua recipiat temporalia feudumque recognoscat, placuerit regiae maiestati eam more maiorum coram suo tribunali fore terminandam, quod & ita institui authenticis literis mandauit. Sic enim beatitudinis tuæ prædecessor Innocentius tertius. Non negamus, inquit, quin præcellat Imperator in temporalibus illis, qui ab eo suscipiunt temporalia, sed Pontifex in spiritualibus antecellit. Deinde patet omnibus sacra Imperii constitutio, quæ per excellentiam bulla aurea uocatur, in qua citationes extra territoria principum electorum intentatæ cassantur, & pro irritis declarantur, nisi ad imperialem aulam quis duxerit prouocandum, & nisi petenti iusticiam aperte neget. Postremo addenda est Sanctio pragmatica, pax decennalis, & pax Vuormaciæ a subditis imperii tam spiritualibus quam temporalibus suscepta & laudata, quæ si parua tibi uiderentur, tenuia & exilia, tamen non ita tuo auditori sæuiendum fuit, in tam nobile caput. Sed concilii Carthaginensis meminisse debuit, scilicet studendum esse episcopis, ut dissidentes sibi laicos ad pacem magis quam ad iudicium coerceant. Ad componendum itaque decebat eum par

CAPNIONIS ORATIO

tes suas prius interponere iuxta Honorii tertii Decretum. Statu imperii, & rei magnitudinæ prouida deliberatione pensatis, quod longe plus in rem Monachorum fuisset, & non nihil profecisset ad conciliandos animos litigantium, & ad futura pericula depellenda.

Vltimo, de innocentia grauissimi ducis PHILIPPI, quæ potest manifestior afferri ratio, quam ab ineunte ætate integerrime acta uita, & mores etiam, aduersariis non negantibus humanissimi, & uirtutum in eo homine copia, potissimum uero iusticiæ dilectio illa memorabilis & cunctis nota, quodq; illi supra quæ cæteris Germaniæ principibus diuina quædam fors dedit. Singularis amor & reuerentia ergo sacra, cerimonias, templa, uniuersum deniq; Dei Optimi Maximi cultum, usq; adeo, ut qui ad splendorem & magnificentiam sacrificiorum, ad ornatum diuinæ Maiestatis, ad dignitatem sacerdotii muneris, maiori impendio utatur, & pluribus sumptibus quæ Inclutus iste PHILIPPVS, inuenire queas neminem. Ea mentis puritate ac animi moderatione ab incunabilis ad præsentem ætatem educatus innocenter uixit, atq; sic uiuit, ut non tantum sacro alicui loco uim ullam non cupiat inferre, nec iniuriam, cuius & nomen & uocem suapte natura & odit & abhorret, uerum etiam cogitet summa semper liberalitate & quotidianis beneficiis succurrere. Si quando de iniuria certatur, honestius sibi ducit iniuriam pati quæ iniuriam facere. Quod hoc uno exemplo apertissime monstrat. Cum tantillos Monachos omnium discordiarum faces & irritamenta inimicitia, leui ualeret pugna suppressere, tamen sanctæ religionis contemplatione, uexari hætenus, despici atq; contemni, & a flagitiosa Cucullatorum cohorte, ad extranea tribunalia trahi de rebus temporalibus & secularibus negociis etiam se non audito nec defenso clam supplantari excommunicariq; passus est. O admirabilem uiri religionem, in cuius potentia, opibus & facultate cum situm iam esset istis suis hostibus bella, famem, incendia, cadem, direptiones moliri cum multa strage clericorum, tamen ad tuæ sanctitatis clementiam confugere maluit, quam ad arma proflire. Id contra si faceret, Quid aliud quam illa Domitii uox rediisset, siue hæc L. Crassi summæ dignitatis & eloquentiæ hominis, cui cum L. Philippus Consul manû iniici iuberet, ille reiecto hictore, Non es

ROME HABITA. LIB. SECVND.

inquit, mihi consul, quia nec ego tibi senator sum. Reuixisset non data, sed nata lex illa, ut ui uim, obtinisset uetus adagium, Omnia dat qui iusta negat. Sæuiisset prælium, ut pax fieret. Tum uero nihil ominis fuisset alicui tandem oblata rei componenda occasio post deuastationem monasterii, post Monachorum necem, post calamitatem extremam & irreparabilem. At non hoc modo proposuit, non ita fecit PHILIPPVS Illustrissimus filius tuus. Sed te clementissimum patrem suum imitatus, ad salutem propensior est, quàm ad interitum. Dummodo adhuc pietatis tuæ uices interponas. Unde rogare te non desinit, hoc cures diligenter, ne aduersarii diutius abutantur patientia sua, quibus ne ad momentum quidem concessurus sit, nisi te unum tanto cultu prosequeretur, causamque omnem qua Monachus imperii Vassallus contra se laicum eiusdem quoque Imperii Vassallum temere contendit ad Cæsaream Maiestatem utriusque partis uerum dominum, & ad rei forum cum excommunicationis (si qua sit) absolutione uelis remittere, eorum quoque & de stâdo iuri, & iudicato solueudo cauere semper se paratum ante obtulit, atque nunc offert omnium maxime, cum de feudis temporalibus de imperiis secularibus, de forestis, de conductu, de uectigalibus, de præfecturis & aduocationibus prophanis, castris, nullis & possessionibus agrorum agendum sit. Nec eorum consilia se quaris, qui nescio & si scirem, dicere nolim, qua humana imbecillitate uicti, non uerentur bella potius & ecclesiæ futura scandala, quam amplissimæ nationis pacem fouere.

Andronicus Contoblacas natione græcus, utriusque linguæ peritus, Ioanni Reuchlin Phorcensi.

S. D. P.

TVm modo ingenium literarumque græcarum experti doctrinam, magnopere optamus atque hortamur, ut alios græcas literas edoceas, quod multum conducet, nam non solum tibi id muneris prodesse, sed etiam audientibus honori fore arbitramur. Quare tua doctrina atque nostra autoritate fretus, literas græcas audire uolentes erudias, ut & ipsi doctiores in dies euadant, & tu ipse in legendis autoribus clarior ac uenustior sis. Vale, Basilea. Anno. CCCC. LXXVII.